

דף קיב.

עין משפט א.ב.ג.ד.

אה"ע סימן קפז פעיף ז

ו. יבמה שנתייבמה ואמרה בתוך ל' יום לא נבעלתי, אע"פ שהוא אומר בעלתי וגירשה בגט, כופין אותו לחלוץ לה הואיל וקדם וגירשה בגט, ואם עדיין לא גירש כופין אותו לבא עליה או יחלוץ ויתן גט. ואפי' מודה לדבריה שלא בעל, צריכה גט וחליצה דכל כנוסה בחזקת בעולה.

ז. גירשה לאחר ל' יום והיא אומרת לא נבעלתי, מבקשין ממנו שיחלוץ לה, ואם הוא מודה לדבריה כופין אותו לחלוץ לה.

ח. אם הוא אומר לא בעלתי, והיא אומרת נבעלתי, אינו נאמן לאוסרה על כל אדם אחרי שכנסה, וי"א דתוך ל' יום הוא נאמן, וצריכה חליצה וגט, וצרתה לעולם מותרת אפי' הוא והיא מודים שלא בעל, ואפי' בתוך ל' יום. וי"א דבתוך ל' יום הוא נאמן לומר שלא בעל לאסור הצרה.

עין משפט ה.

אה"ע סימן קטו פעיף ו

ח. אם אין עדים שזינתה אלא שהיא אומרת שזינתה, אין חוששין

ג. דעד ל' יום מוקים איניש נפשיה ולא בעיל, יותר מזה אינה נאמנת. ט"ז.

ס. ממשנה נדרים צ' ע"ב. ואם עד אחד אומר שזינתה והיא שותקת, הוי כהודאה וחיוב לגרשה כ"כ המהרש"ל. ואם עד אחד אומר שזינתה ואומר שגם בעלה יודע והיא מכחישה, והבעל שותק והעד מהימן ליה כבי תרי, גם חייב לגרשה לצאת י"ש, אך ע"פ הדין אינו חייב לגרשה. ואם הבעל אינו שותק ואומר לעד מניין לך זאת, אז אינו חייב להוציאה אפי' מד"ש, אפי' אם מאמין לו אח"כ, אלא משום לזות שפתיים יגרש. וכן אם העד אמר שזינתה ואין הבעל יודע, אז אפי' שתק הבעל הוי כאילו לא שתק, דאין שתיקתו ראייה אלא כשהעד אמר שגם הבעל יודע שזינתה. ואם ידוע שנתייחדה עם אחד ואמרה שזינתה, נראה דנאמנת. ועיין בסי' קע"ח ובב"ש.

לדבר זה לאוסרה דשמא עיניה נתנה באחר. ^ע ודוקא שאין רגליים לדבר, אבל אם יש רגליים לדבר שזינתה כדבריה, נאמנת ואסורה, מ"מ ע"פ דבריה איבדה כתובתה ותוספת ומה שאינו בעין ממה שהכניסה לו. ואם נתנה אמתלא לדבריה למה אמרה כן, נאמנת ולא הפסידה כתובתה. ^פ.

ט. היה הבעל מאמינה ודעתו סומכת על דבריה הרי זה חייב להוציאה, אבל אין כופין אותו להוציאה. ^ז.

י. נאנסה לא הפסידה כתובתה ^ז, לא אשת ישראל ולא אשת כהן.

הגה: יא. אחד אמר שהאשה זינתה עמו נאמן עליה כעד אחד ^ר, דפלגינן דיבוריה, ואם ג"כ הודתה לפני עד אחד שנטמאה ^ש, הנחשד מצטרף עם האחד לאוסרה על בעלה.

^ע. מפסקי מהרא"י סי' רכ"ב. וכתב הרא"ש בפ' ב' דיבמות דאף באומרת טמאה אני לך אפי' ברגליים לדבר אין אוסרין אותה, ועיין בח"מ ס"ק כ"א.

^פ. מהגהות מרדכי בקידושין, ואמתלא מועילה מיד, אבל לאחר זמן אינה מועילה אמתלא כ"כ הח"מ.

^צ. דאין דבר שבערוה פחות משניים, ואין בי"ד מוצאין רק בעדים ח"מ.

^ק. הגם שסוף ביאה היתה ברצון לא נאסרה לבעלה ישראל, ולא איבדה כתובתה אפי' באשת כהן.

^ר. משו"ת רשב"א סי' תקנ"ב. וגם בלא פלגינן דיבוריה אם אומר שנאמן עליו ודעתו סומכת עליו שאומר אמת, אף שרשע הוא לא גרע מקרוב או אשה או פסול לעדות, דדעתו סומכת עליו, ומה דבעינן דין פלגינן היינו לענין להצטרף עם אחר לאוסרה על בעלה, ואם בא עוד עד כשר ואומר ג"כ שזינתה עם זה העד, וא"כ לפי דברי העד השני העד הראשון פסול, אפי"ה נאמן על האשה לאוסרה דאיכא שני עדים מדין פלגינן, אך אינו נאמן השני על הראשון לפוסלו "דלא יקום עד אחד באיש". כ"כ הח"מ.

^ש. והיינו באיכא רגליים לדבר שאז לא חיישינן שמא עיניה נתנה באחר, ורק שהיא מכחשת העד, וע"כ מצטרף עם הנחשד ופלגינן דיבוריה והוי כשני עדים כשרים שמעידים אחד ראה שזינתה והשני מעיד ששמע שהודתה, ובמקום שיש רגליים לדבר הודאתה בפני עד אחד הוי כאילו ראה שזינתה, כהודאה אחר הלואה, דמצטרפין ואע"פ שלדברי האשה הנחשד פסול, מאמינים אותה לגבי עצמה ולא מאמינים אותה לגבי הנחשד לפוסלו. אם לא שהיה חשוד מקודם, עיין בח"מ.

הגה: יב. האשה שהודתה לפני אחד^ה שזינתה, ואח"כ אומרת ששקר הוא, ומכחשת העד המעיד עליה, מותרת לבעלה אפי' אם מאמין הבעל לעד המעיד עליה, דאנו אומרים בתחילה שהודתה, נתנה עיניה באחר ועכשיו חוזרת בה.

הגה: יג. אשה שאמרה לבעלה שזינתה אע"פ שאינה נאמנת, אם עמד וגירשה, אסור לו להחזירה^א, ואפי' אם החזירה יש לחוש ולהוציאה.

עין משפט ו. אה"ע סימן עז סעיף ד

ד כו. איש שבא לביה"ד^ב וטוען שאשתו מורדת מתשמיש והיא מכחישתו ואומרת כדרך כל הארץ אני איתו, וה"ה היא שתבעה שהוא המורד מתשמיש והוא טוען לא כן הדבר אלא כדרך כל הארץ אני איתה^ג, מחרימין על מי שמורד ולא מודה בבי"ד. ואם לא הודו, מייחדים אותם בפני עדים ואם אח"כ הם טוענים עושים פשרה כפי כח הדיין ומבקשים מהנטען.

עין משפט ז. יו"ד סימן רלד סעיף פח

סח אסרה עליה תשמיש כל אדם שבעולם, יפר חלקו ותהא משמשתו, וכשימות או יגרשנה הרי היא אסורה בתשמיש כל אדם, וכן כל כיוצא בזה (ל' רמב"ם פ' י"ב מהל' נדרים דין ג').

ת. לאו דוקא, אפי' הודת לפני שנים דהא הטעם שמא עיניה נתנה באחר שייך אף בשנים, וכמשנה אחרונה בנדרים צ' ע"ב, רק לענין הפסד כתובה יש חילוק בין ע"א לשנים, דבע"א לא הפסידה כשמכחישה אותו. ובשנים הפסידה אף שאין אסורה לו למשנה אחרונה, מ"מ הפסידה כתובתה, ח"מ.

א. היינו בעומדת בדבריה לאחר שגירשה, אבל אם חזרה מדבריה הראשונים ואומרת שהורה הייתי, ונתנה אמתלא לדבריה אז מותר להחזירה ח"מ.

ב. ממשנה נדרים דף נ' ע"ב וכפי' הירושלמי.

ג. וברשות בי"ד להשביע הנטען כפי ראות עיניהם, ואסור לבעול בפני עדים אף באופן שנראים ואינם רואים העדים, כ"כ הח"מ מהרמב"ם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט זז.

אה"ע סימן קפה פעיף ב
עין לעיל דף קיא: עין משפט י

דף קיב:

עין משפט א.

אה"ע סימן קכא פעיף ו

ז. אדם שאינו שומע ואינו מדבר, אין שייך בו דין בדיקה דרק בנשתתק פתאום נוהג דין זה^ד, וע"כ אין לסמוך על רמיזתו של אדם שאינו שומע ואינו מדבר, לגרש את אשתו אם נשאה כשהיה פקח, או אם נפלה לו ליבום אף שהיה אז אינו שומע ואינו מדבר אינו יכול להוציאה ברמיזה, אבל אם נשאה כשהיה חרש ברמיזה, מוציאה ברמיזה אפי' כשהיא פיקחת^ה.

עין משפט ב.

אה"ע סימן קיט פעיף ו

ד. מדינא יכול לגרש אשתו שלא מדעתה שנאמר "ושלחה" ודרשו אפי' בע"כ^ו, ואפי' אם אין לו לשלם כתובתה ונדוניא אינה יכולה לעכב^ז, ותקבל גיטה ואח"כ תתבע כתובתה דאין לה דברים על הכתובה

ד. ממשנה יבמות ק"ב ע"ב. דבזה לא שייך בדיקה, וכ"ש ע"י כתיבה דלא מהני, שדינו כשוטה גמור. וע"כ לא מהני מהאי טעמא שום בדיקה אפי' שעונה על הן ועל לאו לאו.

ה. ומשמע דאפי' בלי בדיקה כ"כ הח"מ והב"ש. ופי' ברמיזה באצבעותיו או בראשו, אבל בקפיצת פיו לא מהני, כ"כ הח"מ. והטעם משום דלא הוי מעשה גמור המוכיח. ואילם השומע ואינו מדבר מתחילת בריאתו א"צ בדיקה, מ"מ אם נפלה לו יבמה דהיא זקוקה לו מן התורה בעי בדיקה להוציאה, כ"כ הח"מ בשם הב"ח.

ו. ממשנה יבמות קי"ד ע"ב.

ז. מהרא"ש, והח"מ כתב שיתכן דהרא"ש מדבר במום גדול, שאם לא כן מודה הרא"ש להרשב"א דלא מהני אם אין לו לשלם הכתובה, והריב"ש בסי' צ"א כתב שתקבל גיטה ואח"כ תתבע כתובתה, ולדעת הרשב"א בסי' אלף רנ"ד יכולה לעכב עד שתקבל כתובתה אם לא בגירושין כשחייבת מדינא, כ"כ הב"ש.

רק אחרי הגט ^ה.

הגה: ה. ר"ג מאור הגולה החרים שלא לגרש אשה בע"כ ואפי' אם רוצה לתת לה כתובתה ^ט. אם לא שעברה על דת ^י.

הגה: ו. עבר וגירשה בזה"ז בע"כ ונישאת לאחר, אינו נקרא עבריין ^כ.

ו. גירשה מדעתה ונמצא גט פסול ואינה רוצה לקבל גט שני, מגרשה בע"כ. וה"ה במקום מצוה רשאי לגרשה בע"כ כגון רעה בדעותיה ^ל. וה"ה אם נולדו בה מומין גדולים ^מ, ואם אינה רוצה מתירים לו לישא אחרת עליה ^נ.

ח. קטנה מתגרשת אף שאין לה דעה גמורה, ואפי' כשאביה קיבל

ה. ומשמע מינה שהחוב של הכתובה הוא רק אחרי הגט ולפני הגט ישנו רק שיעבוד.

ט. עיין בב"ש ס"ק י"ב. ובכ"ח כתב דאחר חדר"ג אם אינה רוצה לקבל גט מרצונה אינו מעלה לה מזונות, והח"מ כתב דאין דבריו ברורים ודעתו שצריך להעלות לה מזונות. ועיין בח"מ ובב"ש ריש סי' ע"ז מהרב מזרחי.

י. הביאו הרמ"א, וצ"ע דהשו"ע השמיט חרם זה, ויתכן שסמך על מה שכתב בסי' א' סעיף י' שהחרם הוא על האלף החמישי בלבד, וא"כ אין נפקותא לדינא או שאנו לא קיבלנו חרם זה.

כ. ורע"א הביא ממהר"י מינץ דאם עבר וגירשה בע"כ הגט לאו כלום הוא, ע"ש. ומדברי הרמ"א משמע דהוי גירושין אפי' שהיו בעבירה, ועיין פ"ת ס"ק ז' בסופו וכדברי הנו"ב ודלא כמהר"ם מינץ. ועיין בנו"ב סי' ע"ה-ע"ד, פ"ב, באחד שגירש אשתו ע"י שליח בע"כ שהנו"ב כתב דהמעשה בטל שזה בעבירה, ואין שליח לדבר עבירה ופירוש אשלד"ע שלא חלה השליחות והמעשה בטל, והר"י מהמבורג חלק דאין שלד"ע כלל הוא שאין האיסור מתיחס אל המשלח אבל המעשה קיים, והפ"ת דעתו כהר"י דמגורשת ע"ש.

ל. והוא ממהר"ם פאדווה. וכתב הח"מ דהתיר שם לגרשה בע"כ אם יעלה בידו לכופה, ואם לא, נחייבו בשאר כסות ועונה, ומשמע שלא התיר לשאת אחרת, וע"כ אין להתיר לו אחרת אלא ע"פ ק' רבנים, ורק במקום שמצוה לגרשה או שהיא לאו בת גירושין, אבל בשבוי' אין להתיר לו לישא אחרת, ח"מ.

מ. ועיין בסי' קי"ז.

נ. ממהר"ם פאדווה, ומשמע לשיטתו דקיל לגרשה בע"כ מחרם שלא לשאת אשה על אשתו, והנו"ב בסי' א' חולק בזה מהטעם דחרם דב' נשים קבע להם רגמ"ה זמן, אבל החרם שלא לגרשה בע"כ לא קבע לו זמן ולכן חמיר טפי.

קידושיה, וה"ה חרשת שנתקדשה כשהיתה פיקחת ונתחרשה מקבלת גיטה. ושוטה שאינה יודעת לשמור עצמה אסרו חכמים לגרשה שלא ינהגו בה מנהג הפקר, אלא מניחה ונושא אחרת^ו, ומאכילה ומשקה משלה. ואין מחייבין אותו בשאר כסות ועונה ולא ברפואתה^ז. וי"א דחייב במזונותיה ורפואתה^ח. ושוטה שאינה יודעת לשמור גם את גיטה אינו יכול לגרשה דבר תורה. ולכו"ע חייב במזונותיה ורפואתה.

הגה: ט. עבר וגירש אשה שאינה יודעת לשמור עצמה מגורשת^ט. והוא שתהיה לפחות יודעת לשמור גיטה^ק, שאם לא כן אינה מגורשת דבר תורה. וי"א דבאינה יודעת לשמור עצמה אפי' בדיעבד אינה מגורשת^י.

ס. והיינו בהפריש לה כתובתה, והוא מדין התלמוד, אבל אחרי חדר"ג חייב הוא בכל חיובי ממון, וה"ה אם אינה יודעת לשמור גיטה שמדין התלמוד חייב הוא בחיובי ממון ונסתחפה שדהו, ואפי' לרמב"ם, כ"כ הח"מ וכן הסכים רע"א.

ע. ומה שהשו"ע בסי' ע' פסק דחייב ברפואתה, שם איירי בבעל שאינו רוצה לתת כתובה כ"כ הח"מ, ועיין שם בב"ש מה שתירץ, והיום אחר חדר"ג או מכח המנהג או השבועה שלא לגרשה בע"כ חייב הוא בחיובי ממון, ודינה כאינה יכולה לשמור גם את גיטה. ועיין בח"מ.

פ. ב"י מהרשב"א הרמ"ה והראב"ד, וכתב הרמ"א דכן עיקר. וה"ה שחייב לדעה זו גם בפדיונה, והב"ח כתב שהיום אחרי חדר"ג נוהגים להתיר לו לישא אחרת ע"פ התר ק' רבנים, ובלבד שישליש הגט והכתובה ונחייב אותו חיובי ממון, וכתב הח"מ דמה שחייב גם בכתובה וגם בחיובי ממון הוא משום חומר איסור חדר"ג, ומטעם שהכל עדיין נשאר ברשותו למעשה, עיין בח"מ.

צ. ומוציאה מביתו ואינו חייב ליטפל בה שו"ע.

ק. דכתיב "ונתן בידה" יצאה שאינה יודעת לשמור גיטה שאין לה יד, ושיעור יודעת לשמור גיטה לדעת רש"י בקטנה כשתגיע לעונת הפעוטות, ולדעת הרי"ף אפי' לפני כן כשיודעת צרור וזורקתו חשיב יודעת לשמור גיטה, ובשוטה לדעת רבינו שמחה לא בעינן בה דעתא צילותא וכמו בקטנה. ולדעת רבינו אפרים והראב"י"ה דגדולה שאין בה דעת גרע טפי מקטנה, ובעי דעת צילותא, דקטנה אתיא לכלל דעת, ועיין בשו"ת מהרש"ל ובח"מ.

ר. ממהרי"ו. דחז"ל גזרו עליה משום גרירה, וכל שהבעל יודע שאסור ועבר וגירש יש להסתפק אי מקרי דיעבד, ועיין במהרי"ו סי' נ"ב ובח"מ מהו דיעבד.

הגה: י. אם האשה עתים חלומה ועיתים שוטה וגירשה בעת חלימתה, שהיה נראה לו שתשאר כך ^ש, מגורשת ^ת.

עין משפט ג. אה"ע סימן קכא פעיף ו
עיינ לעיל עין משפט א

עין משפט ד. אה"ע סימן קיט פעיף ו
עיינ לעיל עין משפט ב

עין משפט ה. אה"ע סימן קעה פעיף יג

יג. שני אחים הרשים נשואים לשתי אחיות פקחות או הרשות, או אחת פקחת ואחת חרשת, וכן שתי אחיות חרשות נשואות לשני אחים פקחים או חרשים או אחד פקח ואחד חרש, ומת אחד מהם, תצא משום אחות אשה. ואם היו נכריות, יכניסו; ואם אח"כ ירצו להוציא בגט, יוציאו.

עין משפט ו. אה"ע סימן קעה פעיף יב

יב. שני אחים, אחד פקח ואחד חרש, נשואים לשתי אחיות פקחות, או אחת פקחת ואחת חרשת, והפקחת נשואה לפקח, מת חרש בעל החרשת, או חרש בעל הפקחת, תצא משום אחות אשה. מת פקח בעל הפקחת, החרש בעל החרשת, או בעל הפקחת, מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו אסורה לעולם.

עין משפט ז. אה"ע סימן קעה פעיף י

י. היתה אחת פקחת ואחת חרשת, מת בעל החרשת, תצא משום אחות

ש. ומשמע דאם הוחזקה ג' פעמים שחוזרת לשטותה לא מהני, שאין כאן שנראית לו שתשאר כך ח"מ.

ת. ומהרי"ו בתשובה בשם הרשב"א פסק דבעתים ועתים אפי' דיעבד אינה מגורשת, אפי' בנראה לו שתשאר כך, וכן כתב המהרש"ל ועיין בח"מ.

אשה. מת בעל הפקחת, בעל החרשת מוציא את אשתו בגט, ואת אשת אחיו בחליצה.

עין משפט זז. אה"ע סימן קעה סעיף יב
עיין לעיל עין משפט ו

עין משפט ט. אה"ע סימן קעב סעיף יג

יג. שני אחים, אחד פקח ואחד חרש, נשואים לשתי נשים פקחות, מת חרש בעל הפקחת, אחיו הפקח רצה חולץ רצה מייבם. מת פקח בעל הפקחת, אחיו החרש אינו יכול לחלוץ, וכונס, ואינו מוציא לעולם.

עין משפט י. אה"ע סימן קעב סעיף יד

יד. שתי אחים פקחים נשואים שתי נשים, אחת פקחת ואחת חרשת, מת פקח בעל החרשת, אין החרשת בת חליצה, אלא כונס, ואם רצה אחר כך להוציא בגט, יוציא. מת פקח בעל הפקחת, אחיו, רצה חולץ, רצה מייבם.

עין משפט כ. אה"ע סימן קעב סעיף טו

טו. שני אחים, אחד חרש ואחד פקח, נשואים לשתי נשים, אחת חרשת ואחת פקחת, פקח לפקחת, וחרש לחרשת, מת חרש בעל החרשת, אחיו הפקח כונס, ואם רצה אח"כ, יוציא בגט. מת פקח בעל הפקחת, אחיו החרש כונס, ואינו מוציא לעולם. הסומא, מייבם א.

עין משפט ל. אה"ע סימן מר סעיף א

א. חרש וחרשת אינן בני קידושין מן התורה, בין נישאו לכיוצא בהם

א. הגה: ואינו חולץ; ואם חלץ, חליצתו כשרה (טור). ונראה לי שאם אין כאן אח, אלא הוא, חולץ לכתחלה, מאחר שאי אפשר בענין אחר. וע"ל סימן קסט בפירוש החליצה סעיף ס"ד.

ובין שנשאו חרש לפיקחת או חרשת לפקה, אבל חכמים תיקנו להם נישואין.^ב

א. ב. אם בא פיקח וקידש אשת החרש שהיא פיקחת, מקודשת לשני קידושין גמורים. והשני נותן לה גט, ומותרת לבעלה החרש.^ג

אה"ע סימן פז פעיף ח

ה. ט. חרשת אף שתיקנו לה חז"ל נישואין, לא תיקנו לה כתובה ולא מזונות ולא תנאי כתובה,^ד ואם כנס חרשת ונתפקחה או^ה שוטה ונתרפאה, יש לה תנאי כתובה וכתובתה מנה.

עין משפט מ. אה"ע סימן מד פעיף ב

ב. ג. אם הוא או היא שוטה אין להם קידושין גם לא מדברי סופרים, לא שנא עם כיוצא בו, לא שנא עם פקחים.^ו

אה"ע סימן פז פעיף ז

ז. ח. שוטה^ז לא תיקנו לה חז"ל נישואין כלל.

ב. ממשנה יבמות דף קי"ב ע"ב.

ג. רמב"ם בפ"ד מאישות, ומה שלא גזרינן הכא שלא יאמרו גירש זה ונשא זה ונמצא מחזיר גרושתו, לא גזרינן גזירה זו בנישואי חרש שהם רק מדרבנן. כ"כ המ"מ.

ד. והיינו ברוצה לקיימה.

ה. ובשוטה שרוצה לקיימה אחרי שנתרפאה צריך לקדשה מחדש ולכתוב לה כתובה כ"כ בח"מ.

ו. והיינו שוטה גמור, אבל בדעת צלולה אע"פ שהיא דלה וקלושה הרבה, וכן בעתים שוטה עתים חלים ולא ידענו הזמן שהוא בדעתו, חוששין לקידושיו. כ"כ רי"ו בשם הרמ"ה, ואם דעתו צלולה כתב הח"מ שהמעייין ברי"ו יראה דמקודשת גמורה, וע"כ תיקן והגיה ברמ"א ע"ש.

ז. ממשנה יבמות קי"ג ע"ב. והטעם דאין אדם דר עם נחש, כ"כ בח"מ.

עין משפט נ.

אה"ע סימן מג סעיף א

א. קטן שקידש אינן קידושין, דלא תיקנו רבנן קידושין לקטן ^ה. ואסור להשיאו אשה בעודו קטן. אבל אם נשאר איתה ונתייחד עמה בעדים משהגדיל, צריכה גט דמסתמא בעל לשם קידושין.

עין משפט ס.

אה"ע סימן מג סעיף ב

ב. המקדש קטנה יתומה או שיצתה מרשות אביה, יתבאר בסי' קנ"ח ובסי' קס"ט. ובספק אם הוא גדול או קטן הוי ספק קידושין.

אה"ע סימן קנה סעיף א

א. קטנה שהשיאה אביה הווי קידושי תורה ^ט, ואם אח"כ נתאלמנה או נתגרשה שאז אין לו עוד רשות בה והרי היא כיתומה בחיי אביה, ואח"כ השיאה בי"ד או אחרים לדעתה ^י, והיא יכולה ויודעת לשמור קידושיה הרי אלו קידושין מדרבנן, וא"צ גט לגרשה אלא יוצאת במקרה זה במיאון. אבל אם אינה יודעת לשמור קידושיה, אפי' מיאון אינה צריכה.

ה. והב"ח בסי' א' כתב דאב המשיא אשה לבנו קטן בן י"ב שנה הווי קידושין דרבנן, וכתב הח"מ ולא ידעתי שום רמז וראיה לדבר חדש זה. עיין בח"מ ס"ק א'. ונתבאר לעיל בסי' א' מהו סמוך לפרקן.

ט. יבמות ק"ז ע"א במשנה. וביצאה מרשותו שם דף קנ"ו.

י. וה"ה אביה לדעתה. ובמקום שנראה לדין לפי ראות עיניו שתבוא הקטנה לידי מיאון, רצוי שלא להשיאה, כ"כ הרמ"א מהגהות מיימוני.